

Nr 2 2022 Årgång 29. Utgiven av Västergötlands spelmannsförbund.

Västgöta spelmannen

Ornungastämman
Firar 10 år

Innehåll

Årsmötesreferat

Dans- och spelkväll i Töllsjö

Minnesord Karl-Erik Ericsson

Ivar Hallberg - nyckelharpsmästare

Kursinbjudan

“Mini-Vara” på Sjövik

Annonser och artiklar om stämmor och träffar

Kalendarium

VÄLKOMMEN
ÖRNUNGASTÄMMA

Västgöta spelmannen

Nr 2 - 2022 Årgång 29.
Utgiven av Västergötlands
Spelmansförbund

Utkommer med tre nummer per år planerade till veckorna 6, 22, och 41. Material till tidningen sänds, om ej annat anges, till tidningens adress **senast 5 veckor före utgivningsdatum.**

**Presstopp för Nr 3 - 2022
är den 4 september
2022.**

Annonser kontakta annonsansvarig.
Annonsspriser: Helsida – 1200 kr;
Halvsida – 600 kr; 2 sp x 100 mm – 400 kr;
1 sp x 100 mm 200 kr. Medlemmar
annonserar gratis.

Tidningens postadress är redaktörens.
Artiklar, foton mm sänds via E-post
endast till: redaktion@vsf.nu

Redaktionskommittén består av:
Michael Eriksson, t.f. **Redaktör.**
Tövevägen 2, 523 99 Hökerum.
Tel. 073-826 77 21. kalaspaff@icloud.com

Anders Brissman, **även förbundets kassör,** Tibro Tel. 072-528 91 28.
kassor@vsf.nu

Ann-Katrin "Olga" Hellner, Lerdala.
Annonsansvarig
Tel. 0708-74 44 14.
olga.hellner@gmail.com

Kristin Svensson, Mariestad.
Tel. 070-342 86 25. kristin@fornfela.se
Björn Restin, Nossebro, **Webmaster**
Tel. 073-635 30 93
webmaster@vsf.nu

Ola Wirtberg, Lerdala. **Grafisk form**
Tel: 0708-55 88 23. ola.wirtberg@telia.com

Ansvarig utgivare för Västgötaspelmannen, och Ordförande för förbundet:
Per Oldberg, Borås. Tel. 070-273 83 63.
ordforande@vsf.nu

Förbundets hemsida:
<http://www.vsf.nu>

Medlemsavgift för år 2022: 350:-/person. Medlem under 18 år 150:-.
Enbart prenumeration 100:-/år.
Bankgiro: 5949-4591.

Tidningen är tryckt på miljövänligt papper vid Etcetera Offset, Borås.
För att du ska få tidningen till rätt adress, meddela eventuell adressändring till förbundets kassör.

Omslagsbild: "På väg till Ornungastämman". Foto: Björn Restin
(bilden är manipulerad)

Ledare

På väg ut ur eländet.

Enligt Folkhälsomyndighetens påbud den 1 april är Covid-19 inte längre att betrakta som en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom. Och så fort det har gått efter det. Nu lite mer än en månad senare ser man väldigt lite av de åtgärder som vi bara för tre månader sen betraktade som helt naturliga. Folk trängs som vanligt, utan munskydd, i affären och på bussen. Där man tidigare artigt väntade på fri passage mellan hyllorna i affären får man nu se upp så man inte blir trampad på tårna!

På spel- och dansfronten händer det också saker. För fyra veckor sedan hade vi vår första kurs där vi träffades på riktigt. När vi var tvungna att ställa in Varakursen i februari så skapade vi i stället två mini-Vara. Ett nytt begrepp, myntat av vår styrelsekollega Lars Persgren, som innebär en kurshelg med bara ett instrument. Andra helgen i april var det dags för första kurshelgen med bara durspel och andra helgen i maj har vi precis klarat av en kurshelg med bara fioler (och andra melodiinstrument). Det var först svårt att hitta lokal då Vara folkhögskola redan var uppbokad nu när allting börjar öppna upp men till slut kom vi på Sjöviksgården (där vi också har vår sommarkurs för ungdomar) som visade sig vara väl så gott alternativ.

Vi ser fram emot en väldigt speciell sommar, det är antligen dags för stämmor, festivaler och spelträffar igen på riktigt! Både spelträffen i Skara och Ornungastämman blir av och naturligtvis de stora i norr, Ransäter, Delsbo, Bingsjö och i syd Degeberga och Korrö. För att inte missa

någon av dem, både inom landskapet och "utrikes" så rekommenderar jag vårt kalendarium, både i tidningen och på hemsidan.

På kursfronten händer flera roliga saker till hösten. Som en vidareutveckling av kursen "Några steg vidare" planerar vi nu för en fläckpolskekurs med ännu mer tydlig anknytning till dansen. Även här letar vi lämplig lokal som lämpar sig för både dans- och spelkurs samtidigt, som dessutom har ett bra dansgolv. Två kurshelger med Mia Marine på Axevalla folkhögskola blir det också. Sen finns önskemål om en ytterligare kurs för durspel av mini-Vara-karaktär. Kanske kan vi få till fler? Vi hade planerat en kurshelg i visa och kulning som vi tyvärr fick skjuta på framtiden, kanske kan det bli till hösten?

Som ni ser så finns det mycket spännande att ta del av och kanske du har en egen idé? Tveka inte att höra av dig så kan vi se om vi kan hjälpas åt att förverkliga dina tankar.

Ha nu en riktigt skön spel-, sång- och danssommars!

Per Oldberg

**Har du betalt
medlemsavgiften?
Instrumentförsäkringen gäller
bara, om du har betalt
din medlemsavgift!**

Tidigare utgivna nummer av
Västgöta spelmannen
finns att läsa i PDF-format
på vår hemsida
www.vsf.nu

Västgöta spelmannens redaktion 2022

T.f. Redaktör
Michael Eriksson

Kristin Svensson

Björn Restin
Webmaster

Annonsansvarig
Ann-Katrin Hellner

Anders Brissman

Grafisk form
Ola Wirtberg

Styrelsen för Västergötlands Spelmansförbund

Ordförande
Per Oldberg, Borås.
Tel. 070-273 83 63.
ordforande@vsf.nu

Sekreterare och postmottagare
Ewa Harrysson, Tibro
Tel: 0735-39 05 19.
ewa.harrys@outlook.com

Kassör
Anders Brissman, Tibro
Tel: 072-52 89 128.
kassor@vsf.nu

Ledamot, vice ordförande
Lars Persgren, Vårgårda.
Tel. 070-493 12 36
persgren55@gmail.com

Ledamot, vice ordförande
Hampus Borg, Fagersanna
Tel 070-712 33 41
930518habo@gmail.com

Ersättare & Webbansvarig
Björn Restin, Nossebro.
Tel. 073-635 30 93
bjorn.restin@gmail.com
webmaster@vsf.nu

Ersättare
Ola Wirtberg, Lerdala
Tel. 0708-55 88 23
ola.wirtberg@telia.com

Försäkringsansvarig
Anders Utter, Alingsås
Tel. 070-606 20 12
anders.utter@telia.com
Kontakta i första hand via mejl

Valberedningens sammank.
Mikael Pettersson, Ekedalen,
Tidaholm
Tel 076-225 44 88
mikael.ambrosius@hotmail.com

Förbundets hemsida
<http://www.vsf.nu>

Besök även vår Facebooksida!

Årsmöten

Västergötlands spelmansförbunds årsmöte 2022

I år fick vi hålla årsmöte via nätet. Vi hade planerat ett fysiskt årsmöte, men pandemin satte stopp för det även i år. Årsmötet leddes av Bengt Olsson, vilken såg till att alla punkter på dagordningen fick den tid som behövdes.

Föregående års verksamhet genomgicks och lades till handlingarna och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Några motioner att behandla hade inte kommit in. Samma sak med förslag till hedersmedlemmar eller Nils Eriksson-stipendiater. Styrelsens verksamhetsplan och budget gick igenom och ett par justeringar gjordes i verksamhetsplanen. Medlemsavgifterna beslutades enligt styrelsens förslag. Nytt från och med nästa år är att åldern för ungdoms-medlem höjs från tidigare året man fyller 18 till året man fyller 20. Allt för att följa SSR som länge räknat på detta sätt.

Alla val följde valberedningens förslag. Ett par kompletteringsval skedde eftersom mötesordföranden hittat fel i förra årsmötesprotokollet. På samtliga poster var det omval.

Det är styrelsens förhoppning att vi kan ha ett fysiskt årsmöte i Mariestad nästa år.

Anders Brissman

Årsmöte Sveriges Spelmans Riksförbund

Årets möte hölls via Zoom. Utöver riksstyrelsen, revisorer och personal medverkade 36 ombud från de olika spelmannsförbunden. Alla förbund var dock inte med. Årets möte fick genomföras i två omgångar. Det började bra men vid punkten styrelsens förvaltningsberättelse och redovisning av det ekonomiska utfallet tog det stopp.

Årsmötet ville inte godkänna den ekonomiska redovisningen, utan krävde en tydligare sådan, allt i enlighet med beslut på förra årsmötet. Därför ajournerades mötet en vecka, för att styrelsen skulle få tid att ta fram en sådan.

En vecka senare återupptogs mötet och efter att styrelsen svarat på diverse frågor om utfall jämfört med budget godkändes den nya ekonomiska redovisningen. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Styrelsen hade lagt fram ett förslag till ändrade stadgar. Man ville byta ut alla förekomster av ordet landskapsförbund mot medlemsorganisationer. Efter en stunds diskussion, där framför allt en stor oro uttrycktes om vilka olika slags föreningar som då kunde tänkas ansöka om medlemskap i SSR, drog styrelsen tillbaka sitt förslag. Årsmötet uppdrog åt styrelsen att bereda förslaget ytterligare.

Två motioner hade kommit in till årsmötet. Dalarnas spelmannsförbund ville ha ett gemensamt utvecklingsprojekt gällande medlemsregister under två år. Motionen bifölls av mötet.

Västerbottens spelmannsförbund ville införa ett "stimulansbidrag" för unga medlemmar upp till och med det år de fyller 20 år. Bakgrunden är att avgiften till SSR är 80 kr/medlem oavsett ålder och då flera av landskapsförbunden har en medlemsavgift på 50 kr för barn och ungdomar blir det en ren förlustaffär att ansluta nya medlemmar under 20 år. Mötet beslutade att detta stimulansbidrag skulle provas under en provperiod 2022–2023 och bara gälla nyutkomna medlemmar under 20 år. Västerbotten, Hälsingland och Västergötland ingår i denna provverksamhet. Motionen bifölls av mötet.

Verksamhets- och budgetplan för 2022 antogs efter att alla frågor hade besvarats och synpunkter kommit fram. Mötet röstade igenom en bibehållen medlemsavgift för 2022 men det flaggades för, av SSR, att det i en nära framtid kan bli aktuellt med en avgiftshöjning.

Sedan kom alla valen och två nya ledamöter valdes in i styrelsen. En tredje ledamot, vilken stod på tur att väljas om, ställde sin plats till förfogande under mötet. För övrigt var det omval på samtliga poster. Valberedningen fick i uppdrag att fylla den vakanta styrelseplatsen.

Tid och plats för nästa årsmöte är inte bestämt.

Anders Brissman och Per Oldberg

ÅÅÅh vad vi har längtat!!!

Äntligen en riktig dans- och spelafton igen, då Lygnared blev Töllsjö!

Efter två år av pandemi-lände öppnade arrangörerna Pelle, Inger, Uno och Pers Nils från Alingsås den 2:a april åter dörrarna till denna tradition som varat nu för 44:e året (med 2 års pandemiavbrott). Detta kan Du läsa mer om i VS nr 2-2018. Det rådde inget tvivel om det hårt uppdämda behovet av att få dansa och spela. Träffas på riktigt igen. Omvärlden gav sig emellertid till känna så, att de ”buskspelutrymmen” vi hade väntat oss delvis uteblev då de raskt behövt bokats om till några familjer från det krigshärjade Ukraina. Omvärlden kom så att säga oss plötsligt väldigt nära och gav en extra klangbotten av ”ödmjukhet”, inför att vi faktiskt har det så himla bra. Och det störde på intet vis oss lystna säkert 80-tal personer som kom dit.

Som vanligt startade ”arrangörskvartetten” med ett antal fläckpolskor och engelskor, mest från trakten. Thomas Johansson och Anita Widell höll dansworkshop och Ingers ”Låtspelslaget” som inte hade setts

på två år, lirade fett till dansen. I de vrår som gick att uppbringa öste vi på för fullt. Och i pausfikat med medhavda kaffekorgar sjöngs det friskt, som förr. De va riktigt gött!

Töllsjö IOGT-hus fyller perfekt den funktion vi alla önskar för slikt hålligång. Töllsjö är f ö en ort som hyser flera dans- och spelmanstraditioner men mer om det hoppas jag kommer i ett senare nr av Västgötaspelmanen. Lokalen är nu redan bokad av VSF till några kurser i höst, och nästa Dans- och Spelträff i Töllsjö är redan bokad till 12:e november kl 19:00!

Missa inte det!

Michael Eriksson/tf red.

Angående tillgänglig folkmusik att lyssna på

Har ni läsare liksom undertecknad saknat vårt musikaliska kulturarv i utbudet av radio- och TV-kanaler och liknande? Samt beundrat våra grannar i till exempel Norge, som har en hel radiokanal, ”Landet rundt, NRK Folkemusikk”, som sänder norsk folkmusik oavbrutet.

Tänk om man i Sverige kunde värdesätta vår egen mångfald av folkmusik, sedan länge formad till underbara låtdialekter, ofta förknippade med lokalt formade polskor och andra byggedanser. Ja, tills det möjligen blir verklighet får vi glädjas åt idealister från andra håll i världen.

Två fantastiska eldsjälur och bland annat duktiga polskedansare från Nederländerna, Annemieke och Karel, driver i avsaknad av ovanstående musikutbud en egen radiokanal via internet. Där bjuds det på oavbruten musik, i dagsläget 26000 låtar de köpt och samlat på sig, med en blandning av traditionell svensk folkmusik, visor, gammaldans och liknande som passar i sammanhanget. Gratis, ”stämmat” och klart, är det bara att gå in på www.svensk-folkmusik.nu och lyssna när du vill dygnet runt.

Tack Anna och Kalle för ert stora engagemang för svensk folkmusik och dans. Kul att ni efter mycket sökande fick tag på en omgång av Sexdregasamlingen. Vi ses på polskeuppdansningen och olika stämmor framöver.

Håkan Lindberg

Vi hälsar nya medlemmar välkomna

Namn	Ort
Emil Berwald	Västra Frölunda
Aron Hellner	Falköping
Elisabet Jarvid	Borås
Signe Svensson	Göteborg

Dags att betala medlemsavgiften.

Vi skickar inte ut inbetalningskort i första hand utan litar på att du sköter den saken själv.

En del av er har redan betalt avgiften tack vare att Anders Utter, vår försäkringsansvarige påpekade att det är ett krav för att teckna en försäkring.

På baksidan av tidningen står det Ja eller Nej. En fingervisning om avgiften är betald. Dessa uppgifter är cirka två veckor gamla när du får tidningen.

Bankgiro och avgiftens storlek finns att läsa i tidningen på sidan två.

I fortsättningen kommer vi att gallra hårdare bland de som inte betalar avgiften i tid. I våra stadgar står det att medlemsavgiften för innevarande år skall vara betalt senast 30 juni.

OBS Din försäkring kommer inte att gälla om du inte betalt din avgift!!

Kassören

Sätt ditt avtryck på tidningen!

Redaktionen tar tacksamt emot uppslag till artiklar, eller färdiga dito samt bildmaterial.

Vi vill att texter är i Word-format och korrekturläst. 10 cm spalt är ca 1000 tecken inkl mellanslag.

Bilder ska vara i JPG-, EPS - eller TIFF-format upplösta i 300 dpi, och separat, dvs ej ihopredigerade med texten.

Fotografens / författarens namn, och kontaktuppgifter.

Karl-Erik Ericsson 1940-2022

En klarinett har tystnat men arvet efter spelmannen lever vidare. Karl-Erik Ericsson var en klarinettspelman som satte spår i spelmansrörelsen och musiklivet i Västergötland och i Sverige.

Under oräkneliga år var han sekreterare i Västergötlands spelmansförbund och 2016 blev han hedersmedlem i förbundet. Karl-Erik har även fått kulturstipendium från Mariestad, Skaraborg och Västra götalandregionen.

Han föddes i Skåne men flyttade som 11-åring med familjen till Västergötland och Axvall. Pappa John spelade fiol och de började spela med Axvalla folkdanslag. 1963 träffade Karl-Erik sitt livs kärlek Agneta och efter att de tillsammans flyttat runt mellan olika städer i Västsverige så landade de i Mariestad 1985.

Axvalla Folkdanslag med Karl-Erik i mitten av bilden

Karl-Erik Ericsson var engagerad i flera olika sammanhang. Han spelade med i ett flertal olika spelmanslag och han var med i Mariestads dragspelsklubb och i Visans Vänner Skaraborg. Han var även med i både Vasaorder of America och Tempelriddarorden. I yrkeslivet hann han sälja både ägg, skrivmaskiner och hundmat och under de sista åren av yrkeslivet var han dagbarnvårdare i Ullervad.

Hans stora livsverk är musikarkivet Cantus Durus i Mariestad. Där har han samlat runt 1000 hyllmeter med alla slags noter och musiklitteratur. Noterna har skänkts till Karl-Erik och musikarkivet från hela landet och det är ingen överdrift att säga att det mesta i musikväg går att hitta där. Bland annat finns där över 25.000 poster med folkmusik. Arkivet drivs som en ideell förening där vem som helst är välkommen att läsa, forska eller låna materialet. Nu drivs arkivet vidare genom hans fru Agneta och föreningen Mariestads musikarkiv.

Karl-Erik Ericsson var länge en självklar del av spelmansstämmorna och spelmansförbundet. Vi är många som minns honom och han kommer vara saknad av oss.

Tack Karl-Erik för allt du gjort för folkmusiken och Västergötlands spelmansförbund!

Kristin Svensson

Om olyckan är framme så är det bra att ha Instrumentförsäkring

Foto: Ola Wirtberg

Som **medlem** i ett spelmansförbund som är anslutet till Sveriges Spelmans Riksförbund (SSR) och som är folkbokförd i Sverige kan du teckna en försäkring till en förmånlig premie för ditt instrument om det skulle skadas eller bli stulet. Försäkringen, som sker i samarbete med Folksam, ger ett mycket gott skydd. Försäkringen gäller hela världen och täcker skada och förlust.

Försäkringen gäller i huvudsak akustiska instrument av alla slag med undantag av orglar, flyglar och pianon, där särskilda försäkringar måste tecknas. Du kan även försäkra fodral, förstärkare och mikrofoner som tillhör instrumentet.

På Västergötlands Spelmansförbunds hemsida <http://www.vsf.nu/forsakring> finns informationsblad från Folksam.

Om du är intresserad av att teckna försäkring, ta reda på aktuellt försäkringsvärde, kontakta därefter Anders Utter, som hjälper dig att teckna försäkring.

(Är du osäker över värdet bör du först ta kontakt med en yrkesverksam musikinstrumentmakare och göra en försäkringsvärdering.)

Försäkringsansvarig i VSF:

Anders Utter

Tel. 070-606 20 12

anders.utter@telia.com

Kontakta i första hand via mejl

Länkar:

Ansökan som Excel-fil eller som PDF-fil

<http://www.vsf.nu/forsakring/>

Skadeanmälan (PDF)

<http://www.vsf.nu/forsakring/>

Länk till Folksam och instrumentförsäkringen för mer information.

www.folksam.se/forbund/sveriges-spelman

Ivar blev mästare på nyckelharpa

Ivar Hallberg föddes 1881 i Tråvad. Hans föräldrar var Anna Matilda och Gustaf Hallberg. Han hade sex syskon Ludvig, Naemi, Ernst, Hildur (min farmor), Johan och Signe. När Ivar är 18 år gammal dör hans pappa Gustaf tragiskt och mamma Matilda får ensam ta hand om barnen och vi får förmoda att fyra av dem fortfarande bodde hemma. Ivar var tidigt intresserad av musik och fick som 5-åring sin första fiol av sin pappa. Pappa Gustaf gav sonen lektioner, eftersom han själv var en duktig fiolspelare. Men det blev på söndagarna lektionerna fick göras för Gustaf var en upptagen man. Han drev egen smedja och var dessutom banvakt.

Musikintresset fick Ivar Hallberg även i arv från sin morfar, Johannes Friberg, som var en känd bygdespelman och det var klarinett som han trakterade. Som spelman var morfadern ofta engagerad på bröllop, som ofta varade längre än dagarna tre, nämligen en hel vecka. Detta kunde ibland bli för mycket av klarinettbläsande, tyckte åtminstone mormodern. Ibland tyckte hon att han inte heller skulle ta med sig klarinetten när han besökte

Ivar. Men morfadern skruvade isär klarinetten gömde den i innerfickan och på det viset fick han i alla fall en musikstund tillsammans med sin kära dotter.

Ivar var 23 år när han kom till Tranemo där han bodde en period. På den tiden

spelade Ivar fiol och dragspel och här fick hans art visa sina talanger. På hotellet var det ofta dans och där fick Ivar Hallberg spela dragspel tillsammans med den kände spelmannen Hugo Johansson som också spelade fiol. Många andra kända spelmän från trakten spelade här tillsammans med Ivar. Vid ett besök i Stockholm 1906 fick Ivar höra en nyckelharpa för första gången. Det var på Skansen och hans nyfikenhet på instrumentet väcktes därmed.

1931 skedde en tragisk händelse som gjorde att han blev blind. Det var en svår prövning när hans värld blev lagd i mörker. Många trodde då att den pigge och glade spelmannen skulle lägga "felan" åt sidan men misstog sig. Hans intresse för musik blev större än någonsin. Handelstidningens Veckoblad skriver i juli 1938 om en stor spel-

mansstämma i Steneby som tidningen anordnade. Över 4.000 personer kom i ett strålande sommarväder för att lyssna på över 14 spelmän som spelade tillsammans, däribland Ivar. Det var nu som Ivar erhöll Handelstidningens medalj i den västsvenska spelmanstävlingen. Men det var först när han lyssnade på ett radioprogram 1945 med musik och föredrag om nyckelharpa som han beslöt sig för att skaffa sig en "harpa". Men det visade sig vara lättare sagt än gjort. Men efter många försök fick han gjort en beställning på en nyckelharpa hos Thore Zetterström. Den var han emellertid inte riktigt nöjd med så redan 1947 beställde han en ny nyckelharpa av August Bohlin.

Varje dag tränade Ivar på sitt nya instrument, minst en timme men ofta längre och efter en tid kunde han hantera nyckelharpan lika bra som fiolen. Vid en spelmansstämma 1949 i Borås fick Ivar sin fina titel riksspelman och fick motta det förnämliga och sällsynta Zornmärket i silver. Detta var den högsta utmärkelsen en spelman kunde få. Nu spelade han helst nyckelharpa, ett gammalt instrument som förekom redan på 1500-talet i Sverige. Men Ivar var den ende i Västsverige som spelade nyckelharpa. Nyckelharpan var sällsynt söder om Uppsala. Ivars nyckelharpa hade en finess som han själv hittat på och som gav

hans instrument en vacker och djup ton. Den finessen bestod i ljudsträngar, som ligger under huvudsträngarna. De berörs inte av stråken utan tjänstgör snarast som ett slags eko eller resonansbotten.

I augusti 1956 spelade Ivar tillsammans med spelmännen Torsten Gustavsson och Algot Fredriksson från Alingsås på en spelmansstämma i Herrljunga som uppmärksammades av lokaltidningen, och signaturen Pettersson skriver följande dikt.

*Vi spelar inte Be Bop och inte Blues och Cool
och saxofoner vill vi inte traktera.*

*Vi spelar svenska låtar på harpa och fiol
och tolkar sommarvindens sus m.m.*

*Vi gillar inte Ragtime och Jam och Dixieland
och Boggie Woogie vi åt sidan ställer.*

*Tromboner och trumpeter vi inte tar i hand
och gillar inte några slagverk heller.*

*Duke Ellington och Gerswin vi aldrig sneglar åt,
nej, annat tonar ut från våra strängar!*

*Vi stämmer instrumenten och spelar upp en låt,
som doftar vadmal och blomsterängar.*

Ivar Hallberg hade en vacker villa mitt i Tråvad där han bodde tillsammans med sin hushållerska Elsa. Västgötabanan passerar längs villastaketet och framför grinden gick vägen. Utanför tomten fanns en liten butik där han sålde fisk och egentillverkade borstar. I trakten av Tråvad fanns en 17-årig flicka som gärna spelade gamla låtar på fiol. Hon hälsade på Ivar ibland och så spelade dom tillsammans.

När Ivar är sjuttio år arbetar han fortfarande varje dag men när Ivar blir äldre och inte längre kan bo kvar i den vackra villan i Tråvad flyttar han till ålderdomshemmet Gudmundsgården i Längjum. Där firar han sin 80-årsdag och blir omnämnd i både GP och lokaltidningen med bild och text.

Säkert får han också spela för personal och boende på hemmet. Ivar Hallberg var en glad, pratsam person som gärna skämtade och han kunde berätta många episoder från danser och uppträdanden han gjort under åren. Många historier var från Bjertorp slott där han spelat upp på många bröllop. Han komponerade själv många folklåtar under sin levnad varav den mest kände är Laske härads brudmarsch. Den spelades av spelmän i hela Sverige långt innan den kommit ut på noter.

Jag har själv träffat Ivar Hallberg flera gånger, både i hans villa i Tråvad och på Gudmundsgården i Längjum. Ivar var min pappa Henrys morbror.

1975 dog Ivar Hallberg 87 år gammal.

Bo Wallentin

Artikeln publicerad i "Meddelande" medlemskrift för Föreningen för Västgötlitteratur nr 3 2021. VS har tillstånd att publicera den.

Foto: Anna Mogren

Två söndagar efter varandra i mars 2022 lärde Jenny Elisabeth Gustafsson ut västgötalåtar i Studieförbundet Bildas regi. Kursen utformades med tanken att träffas med möjlighet att hålla avstånd till varandra, utan kvällsaktiviteter / övernattninng och ändå känna att det blir en sammanhållen kurs med endast en vecka mellan träffarna.

Kursen gavs i fin miljö, i Folkets Hus i Ulricehamn, ett välbevarat vackert hus från 1903. På Folkets Hus hemsida kan man läsa att här kan idéer utvecklas, förfinas och blomstra.

Dynamiska Jenny inspirerade åtta spelsugna personer till att utveckla repertoaren, förfinas stråkteknik och sväng. Det blev två intensiva dagar med gott om tid att lära nytt, det blev kära återseenden och nya bekanskskaper gjordes. Varmt tack till Anna Mogren som kom med uppskattad go'fika båda söndagarna.

Några kommentarer från deltagarna:

”Jag tycker det var väldigt bra ordnat. Sen gillar jag helgkurser där man bor över också.”

Kul att komma till nya ställen; hade inte varit i Ulricehamn tidigare. Jenny är väldigt inspirerande och det lät kul att kunna ha möjlighet att spela låtarna igen på någon stämma.”

”Jag tyckte kursen var mycket bra. Jenny är en fantastisk fiolspelare och pedagog. Ett inspirerande och utåtriktat sätt att instruera. Det var bra på alla sätt. Bra att vi inte var för många heller. Vore roligt att träffas igen och få spela igen så här i Ulricehamn.”

”Jag tyckte kursen var bra och fokuserad på stråckdisposition. Skönt med liten grupp. Lite lång resväg för endagskurs kanske men det var ju fritt valt.”

”Toppen med Jenny som inspiratör. Trevlig lokal. Go' grupp. Nära till mat. God kaffeservice. Gott väder.”

Kort sagt - en utvecklande, förfinande, blomstrande låtkurs!

Marianne Busk

Inspirerande workshops med Mia Marine två helger under hösten 2022

Återigen är VSF glada att kunna bjuda in till höstkurs på Axevalla folkhögskola. Kursen görs i samarbete med ABF Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Mia Marine är värmäländskan som brinner för samspelet, stämspelet och svänget! Vid två tillfällen i höst får vi träffas och djupdyka i ny repertoar, med särskilt fokus på vilka speltekniker som ligger bakom ett svängigt spel. Vi använder oss av roliga låtar, i vissa fall med arrangemang, och jobbar med vårt sväng och vårt samspel under Mias vana ledning. Just den här kursen vänder sig till dig som spelar fiol och behärskar ditt instrument tillräckligt väl för att kunna fokusera på andra aspekter än

att få rätt ton på rätt plats i låten. (Om du spelar ett annat instrument och känner att du vill vara med trots att fokus kommer att ligga på fiolteknik så är du välkommen, men då behöver du vara väldigt van låtspelare på gehör.)

Mia Marine bor i Göteborg och undervisar på Högskolan för Scen och Musik, när hon inte reser runt i världen och spelar sin musik i olika band och soloprojekt. Du kan ha hört henne i exempelvis MP3, Marine & Roswall, Marin/Marin eller med Lena Willemarks Blåferdi.

När: 22-23 okt och 19-20 november

Var: Axevalla folkhögskola

Kostnad: 3000:-/pers för medlem i VSF

3350:-/pers för icke medlemmar

Boende i dubbelrum med helpension.

Anmälan öppnar 22-06-15 på dinkurs.se/axeavalla2022

Anmälan är bindande för båda kurshelgerna och vid uteblivet deltagande återbetalas inte deltagaravgiften.

Vill du gå med i Västergötlands Spelmansförbund gör du det på VSF:s hemsida.

Varmt välkommen med din ansökan

”Mini-Vara” på Sjövik

Foto: Ann-Katrin ”Olga” Hellner

I hållregn, på kvällen fredagen den 13 maj anlände de första deltagarna till ”Mini-Vara -fiol” på Sjövik. Men efter bara någon timme bröt solen igenom och visade det sanslöst vackra Sjövik från sin bästa sida. Många av oss hade aldrig varit på Sjövik förut så det var så kul att få komma hit på kurs till det smått mytomspunna platsen. Fredagskvällen innehöll endast buskspel och det var kul att ses igen efter att Corona släppt oss lite mer lösa. På lördag

delade vi upp oss i tre grupper och hade på Varamaner rullande schema mellan de tre lärarna Anna Lindberg, Pers-Nils Toft och Hans Kennemark. Då vi inte var så många deltagare blev det lyxigt små grupper vilket gjorde att det blev tigt utläring. Kursen avslutades ute på terrassen på söndag eftermiddag med samspel med de olika grupperna. Ett fint avslut på en fullspäckad och bra toppenhelg!

Ann-Katrin ”Olga” Hellner

Välkommen att spela med Ulricehamns Balspelhenslag!

Efter 2 års pandemiuppehåll kan Tingsholmsgymnasiets studentbal åter hållas med traditionsenlig balparad längs Ulricehamns gågata.

Samling den 1 juni kl. 17.00 bakom Rådhuset,
avmarsch kl. 17.30. Fast repertoar enligt spelhäfte på VSFs hemsida www.vsf.nu
Spelet avslutas vid Hotell Bogesund ca kl. 18.15-18.30.

Det har aldrig kommit någon form av nederbörd kl. 17-18.30 på en baldag!
Dresscode: sommarfint efter egen smak (och lufttemperatur, ibland är det kyligt)
eller folkdräkt om du vill!

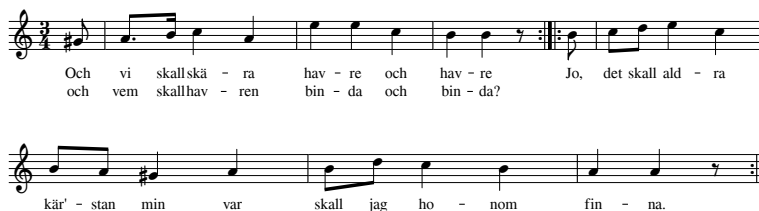
ALLA ÄR VÄLKOMNA EFTER BÄSTA FÖRMÅGA,

alltid är det någon som spelar rätt. Fri stämföring.

Vid frågor kontakta anna.mogren@ulricehamn.se

Vi ska skära havre

Upptecknad Rickard Dybeck (Runa 1848)

Jag såg han igår kväll och kväll
med mina ögon snälle och snälle.
När var tar sin så tar jag min
så får de andra ingen.

Visan står med i Stålbergssamlingen (s. 16). Nils Stålberg har i sin tur hämtat visan ur Rickard Dybecks Runa utgiven 1848.

Visan är en äldre variant av Vi ska skära havre. En vacker lekmelodi. Jag lärde mig visan av Gunnel Johansson, Borås. Hon sjöng en andra vers som jag valt att skriva med här. Den är nedskrivna ur mitt minne.

Traditionen med lekar har varit stark i Västergötland. Fortfarande idag kan några i den äldre generationen berätta hur de i sin ungdom träffades på ångar och i vägskalet för att leka. Sommaren 2019 mötte jag

två äldre damer som berättade hur de hade träffats på Billingen och då hade fått skicka någon på cykel för att hämta durspelaren som kunde spela till leken och dansen.

Starkast finns lektraditionen kvar på Nääs och med deras lekurser som fortfarande hålls. I en äldre tradition var lekarna ett sätt att mötas för tonåringar och unga vuxna men på Nääs slöjdseminarium gjordes lekarna om för att passa barn. Det la grunden för alla de lekar vi idag leker runt midsommarstången och runt julgranen.

Kristin Svensson

Skarastämman

Spelträff i Fornbyn, Skara

2 juli kl 16.00

Medtag egen förtäring, grillar finns

Info: Ewa Harrysson

Tel: 0735-39 05 19.

Spelmansträff i Balteryd, Tibro

**Söndagen den 31 juli
med början klockan 12.00**

En spelträff med enbart buskspel.

Enklare kaffeservering

till självkostnadspris.

Info: Anders Brissman

tel: 0725-28 91 28

Välkomna!

Spelmanstämman Brännhult

24 juli kl 14-17

**Ransbergs hembygdsgård
Brännhult.**

Info: Mikael Pettersson

tel: 0762-25 44 88

Ornungastämman

Firar 10 år 12-14 aug!

Folk All-in Band · Jensen & Bugge · Trio Törn
Elias Akselsen · Kuling · Västra Låtverkstan
Sjövikkursen & Hallandskursen

konserter · workshops · familjeföreställningar · dans · buskspel

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

KULTURRÅDET

Svenska kyrkan
VÄRGÅRDA PASTORAT

MUSIK
VERKET

Värgårda kommun

TGWs Rydlers
BYGG

HILLBRATT
INNOVATION

ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND

www.ornungastamman.se

Arrangör: Svältornas Fornminnesförening & Västergötlands Spelmansförbund

Fläckpolskekurs

Västergötlands Spelmansförbund planerar nu för en kursdag framöver där vi fokuserar på Fläckpolsketraditionen. Idén till kursen växte fram under "Några steg vidare I och II" som genomfördes hösten 2019 och 2021 med Billy Lätt som huvudlärare.

Tanken är att vi denna gång ser närmare på fläckpolskan och spel till dans.

Kursledare kommer att vara Inger Aronsson Johansson, Pelle Johansson, Uno Eliasson samt Pers Nils Toft från Alingsås. Billy Lätt kommer att lära ut låtar och fokusera på stråkteknik och sväng.

Kursen kommer att ha inriktning på spel till dans och låtarnas karaktär. Tanken är att dela upp er deltagare i två grupper som alternerar mellan ledarna.

Vi jobbar också på att parallellt med spelkursen, via folkdanslag och dansare, få till en kurs i fläckpolska. Kursledare där blir Anita Widell och Thomas Johansson som också varit ledare på Några steg vidare och lärt ut grunder i fläckpolska.

Håll utkik på VSF:s hemsida och i sociala medier för vidare information om tid, plats, pris samt information om anmälan.

Vi letar efter en bra och prisvärd kurslokan i närheten av Alingsås. Det vi söker är en lokal med bra dansgolv, två lokaler för fiolkurser samt ett kök för att laga mat.

Vet du något bra ställe så tipsa oss gärna! hälsar *Billy, Per & Olga*.

Låt mej få presentera Linda Augustsson! Vår nya ordförande i Borås Spelmanslag

Den 3:e april höll Borås Spelmanslag årsmöte, äntligen stadgeenligt och "In reale life". Drygt 20 medlemmar hörsammade kallelsen. Efter tårtfest avrundade vi med låtspel och dans.

Både jag och Anita Widell lämnade nu våra platser i styrelsen till förfogande och laget fick så äntligen en ny ordförande. Vi blev ett namn kortare i styrelsen som nu består av 5 personer och en suppleant. Som avgående ordförande, men fortfarande redaktör för denna tidning passar jag naturligtvis på att ringa upp och intervjua Linda om det ena och det andra.

Linda berättar glatt att det känns roligt och spännande att samarbeta i den nya styrelsen. "Det är ett fint förtroendeuppdrag och fortfarande nytt och mycket att lära. Jag försöker känna in vad laget vill för att sedan ta ut en riktning. - Laget fortsätter spela och träffas och vi har lite spelningar och engagemang inplanerade. Vi börja i en enkelhet så kan vi trappa upp sedan efter hand."

Det låter fint tycker jag. Linda berättar vidare att hon började spela nyckelharpa först våren 2019 och gick en distanskurs i Tobo 2019/2020. Samtidigt började hon spela i Borås spelmanslag. Men Linda är inte ny för ordföranderollen utan har tidigare varit ordförande både i den nu nedlagda Marks Orkesterförening, och även varit ordförande i kören Carpe Vocalis, där hon ännu är styrelseledamot.

Men hur började ditt musik- och folkmusikintresse? "Mamma sjöng alltid visor hemma och i kör. När jag skulle välja instrument i musikskolan så valde jag cello

och då blev det mest klassiskt. Folkmusik har mer funnits i bakgrunden. Via orkesterföreningen stötte jag på nyckelharpan och tänkte då det vore kul att testa men det kom att dröja många år. Det är kul att spela mer på gehör än vad som blir med klassisk musik men cello har jag naturligtvis kvar. Jag lyssnar på de flesta sorters musik men undviker väl gangsterhiphop med drogliberal och våldsbejakande texter, det är inte min musik haha."

Och planerna inför Borås Spelmansstämma!?

"Ja den vill man inte missa!! Det ska bli en trevlig stämma med fokus på spelglädje. Vi börjar som vanligt med ett Allspel, och sedan ska vi i år pröva med en Öppen scen! Det har vi tydligen haft längre tillbaka men det ska bli spännande att återinföra. Till öppen scen hoppas vi spelmän anmäler sig (till dej Michael och Gunnar - Se annonsen!) för att boka en plats att framföra ett par låtar från sin trakt, eller kanske egna låtar som bygger på en folkmusikalisk grund, åt det mer traditionella låtspelshället. Sedan hoppas vi att många kommer till dans på kvällen. Både spelmän och dansare." Hur tänker du där med musiken? "Ja där får det nog bli lite mer blandat, åt gammeldanshället" säger Linda.

Michael Eriksson / T f redaktör.

Borås Spelmansstämma -22

Lördag 20 augusti i Ramnaparken

Allspel & Öppen Scen, Buskspel, Dans- och Dansspel samt Solsken!

- 11:00-sent **Café Gästis** serverar kaffe / te med dopp och enklare lunchmat.
12:00-16:00 **Friluftsmuseet** har öppet. Museet visar även utställningen om "Alfons Åberg". Info: boras.se - sök på **Borås museum**.
13:00 **Spelmanssamling** för allspelsövning i Ohlsonska gården.
14:00 **Invigning och Allspel** Ute i parken eller i Ramnakyrkan vid regn.
14:30 - 15:15 **Öppen spelmannscen!** Spelman från när eller fjärran, välkommen att presentera dej eller er grupp med ett par låtar. Föranmäl enl nedan.
15:15 **Buskspel!**
18:00-22:00 **Spel till dans** på bra dansgolv. Inleds med **Dansworkshop**.

Föranmälan till öppen scen, dansspelning eller frågor - Kontakta:

Michael 073-8267721 kalaspaff@icloud.com eller
Gunnar 070-2050647 gunnaroson@gmail.com eller
Linda 072-3251158 lindaaugustsson@hotmail.se

Fikabiljetter till spelmän på Café Gästis.

Allspelslåtar: Noter finns att ladda ner från vår hemsida www.borasspelman.se

Mellbergs marsch, Röttelarsa vals, Björklunds polketta,
Bondpolska från Vängdala, Schottis från Skölvne, Mazurka Rallebusen

KULTURENS

Spelmansstämma i Odensåker

Lördagen den 6 augusti 2022 spelmannsstämman vid Logården, Odensåker. Buskspel med start kl. 14.00.

Kl. 18.00 Musik i Odensåkers kyrka "50 år som Riksspelman"

Lars-Olof Ejstes med vänner.

Efter musiken i kyrkan gemensam marsch till Logården. Fortsatt buskspel och dans till spellista.

Servering med smörgås, kaffebröd, korb och skinnatröt. Grillar finns till hands för egen medhavd grillmat.

Stöd gärna vår spelmannsstämman och hembygdsförening med en frivillig entré.

För vidare info: Helena 0708-18 74 28

Folk. Nu!

Folk.nu är evenemangsportalen för dig som vill hitta ett folkmusikevenemang nära dig, vare sig du är hemma eller borta. Här kan du söka per stad/ort eller, en specifik arrangör eller artist. Vi hoppas du hittar många fina konserter och dans-evenemang att gå på!

För dig som arrangerar

I portalen Folk.nu kan du som arrangerar lägga upp dina evenemang, sidans innehåll bygger vi tillsammans. Här hittar du datum och tider för aktuella workshops/tutorials kring sidans funktioner, välkommen att anmäla dig.

Folk.nu drivs av RFoD i samarbete med Kulturens Bildningsverksamhet. Projektet stöts också av Statens Kulturråd. Kontakt: folk.nu@rfod.se

goteborg.folkdansringen.se

Slottsskogsstämman

Efter några år av pandemi återuppstår Slottsskogsstämman på Kristi Himmelfärdsdag, den 26 maj, i och kring Gräfsnäsgrården i Göteborg.

12:30 Allspelsövning

14:00 Invigning följt av allspel

På eftermiddagen kommer det att vara visstugor och låstugor, och på kvällen traditionell dansutmaning, följt av fri dans till olika grupper.

Mer info presenteras på hemsidan efterhand.

Västgöta spelmannen stämmer av med...

Namn: Arvid August Afzelius

Hemvist: föddes den 6 maj 1785 på Fjällåkra, Hornborga socken, dog den 25 sept. 1871 i Enköping

Vad fick dig att engagera dig i folkmusiken: Från barndomen, särskilt från sagoaftnarna i farföräldrarnas hus, härstammade min kärlek till de gamla folkvisorna. Tidigt började jag sysselsätta mig med deras upptecknande och meddelade senare vid Götiska förbundets stämmor, vad jag funnit. Ehuru jag saknade musikalisk underbyggnad, kunde jag dock i minnet bevara melodierna, tills jag fann en person, lämplig att uppteckna dem. Tillsammans med O. Åhlström utgav jag 1814–15 »Traditioner af svenska folkdansar». I okt. 1814 meddelade jag i Götiska förbundet, att första delen av »Svenska folkvisor från forntiden» snart skulle utgå från trycket. Andra delen följde 1816 och tredje delen 1816–17.

Intervjun är genomförd via följande länk:

A August Afzelius, <https://sok.riksarkivet.se/sbl/artikel/5581>, Svenskt biografiskt lexikon (art av Hanna Rydb.), hämtad 2022-05-21.

Kolla i adressfältet ovan!
 Står det ett "Ja" efter adressen så kan du lugnt bläddra vidare i tidningen.
 Står det däremot ett "Nej", då får du omedelbart se till att betala in din medlemsavgift! För du vill väl inte vara en smygläsare?

Kalendarium

26 maj

Slottskogsstämman
 I och kring Gräfsnäsgrården i Göteborg. Start 12.30
 Info: goteborg.folkdansringen.se
 Se sid 11

26-28 maj

Spelmansstämma med buskspel, stranden, Svanesund.
 Facebooksida:
<https://fb.me/e/1BbGy83kO>

28 maj

Spelmansstämma i Askeröd,
 Hjärtum från kl 12.00

4 juni

Skogstorpamusik, Café Torpet, Skepplanda från kl 12.00

2 juli

Spelträff i Fornbyn, Skara.
 Från klockan 16:00.
 Ta med det du vill grilla.
 Kontaktperson: Ewa Harrysson
 Västergötlands Museum/ Västergötlands spelmansförbund
 Se sid 8

9 juli

Spelmansstämma på Börjesgården i Hällesåker fr. 12.00
 fika servering
 Hällesåkers spelmanslag

23 Juli

Spelmansstämma, Myckleby,
 Orust från kl 13.00

24 juli

Spelträff på Hembygdsgården
 Brännhult fr. 14.00-17.00
 Brännhult ligger på andra sidan av Örlen.
 Kontaktperson: Mikael Petersson 0762 - 254 488
 Arrangör: Ransbergs hembygdsförening. Se sid 8

31 juli

Spelträff i Balteryd, Tibro
 Kontakt Anders Brissman
 072-528 91 28
 Se sid 8

6 augusti

Odensåkerstämman
 Kontakt Helena Ambertsson
 Se sid 11

6 augusti

Uddevalla folkmusikfestival från förmiddag till sena kvällen på Bohusläns Museum
 Info: www.uddevalla.folk.se

12-14 augusti

Ornungastämman se sid. 9
ornungastamman.se

20 augusti

Spelmansstämma i Ramnaparken, Borås
www.borasspelman.se
 Facebook: Borås spelmanslag
 Se annons sid 10 och 11

20 augusti

Spelträff Åsnebyn, Mellerud

4 september

PRESSTOPP VS 3-2022

24 september

Durspelsträff, Kärna

Vecka 41

Västgöta spelmannen ligger i din brevlåda

22-23 oktober

Inspirerande workshops med Mia Marine. Se sid 7

19-20 november

Inspirerande workshops med Mia Marine. Se sid 7

27 november

Buerstämman med tonvikt på buskspel.
 Info: Jan Wessman
 tel. 0704-718618

Kolla på hemsidor Fb-sidor eller telefon vad som gäller innan du ger dig iväg på spelträffar, stämmor och andra evenemang.

Var rädda om er och bry er om varandra!

Glöm inte att tipsa om era kommande evenemang till tidningen innan nästa presstopp 4 september.
 Mejla till:
olga.hellner@gmail.com

